

Yskä lapsella

Yskä voi olla hyvinkin kiusallinen oire, joka saattaa haitata lapsen nukkumista, syömistä tai koulunkäyntiä. Yskä on hengitysteiden suojarahkeus tulehdukselle ja ärsytykselle. Yskän laukaisevat hengitysteiden hermopäätteet, ja sen tehtävänä on poistaa limaa.

Lapsen yskä johtuu useimmiten flunssasta eli hengitysteiden virusinfektiosta. Virusinfektioon liittyvä yskä paranee useimmiten 1-3 viikossa. Lapsen yskä ei yleensä ole merkki keuhkokuumeesta tai keuhkoputkentulehduksesta. Yskä on usein pahempaa yöaikaan, koska nenänielusta valuva lima lisää yskimistä. Nuhaan ja yskään ei ole tehokasta lääkettä, eikä antibioottihoitoa suositella virusperäisen hengitystieinfektion hoidossa.

Yskänlääkkeet eivät helpota lasten oireita ja ne saattavat aiheuttaa jopa vakavia haittavaikutuksia

Useimmat nykyisin käytössä olevat yskänlääkkeet on otettu käyttöön vuosikymmeniä sitten, jolloin myyntiluvan saaminen ei edellyttänyt kunnollisia lääketutkimuksia. Yskänlääkkeiden tehoa lapsilla ei ole tähän mennessä voitu osoittaa yhdessäkään laadukkaassa hoitotutkimuksessa. Sen sijaan useat yskänlääkkeet **vaikuttavat keskushermostoon ja voivat aiheuttaa haittavaikutuksina sydämen rytmihäiriöitä, aistiharhoja, tajunnan häiriöitä ja jopa aivovauriota**. Yskänlääkkeitä ei tulisi käyttää lasten yskän hoidossa.

Lapsen yskän kotihoito virusperäisessä hengitystieinfektiossa

Hunaja saattaa helpottaa oireita yli 1-vuotiaiden lasten yskän lyhytaikaisessa hoidossa. Hunajaa annetaan noin 10 g (eli 2 tl) noin 30 minuuttia ennen nukkumaanmenoa. Hampaat pestään hunajan ottamisen jälkeen. Hunaja ei ole tarkoitettu pitkäaikaiseen käyttöön hampaiden reikiintymisriskin takia. Hunajaa ei botulismiriskin vuoksi saa käyttää alle 1-vuotiaille.

Pitkittynyt yskä

Tavallisin syy pitkittyneeseen yskään on toistuvat virusinfektiot. Pienillä lapsilla toistuvat korvatulehdukset ja isommilla sivuontelontulehdus voivat pitkittää oireita. Jos yskä on kestänyt yli neljä viikkoa tai hengitys on poikkeava, on syytä hakeutua jatkotutkimuksiin.

Voimakas yskä tai poikkeava hengitys

Hengitystieinfektio voi aiheuttaa myös alempien hengitysteiden tulehdusta. Jos yskä muuttuu voimakkaaksi tai hengitys on pinnallinen, tiheä, ponnistava tai ähkvä on syytä hakeutua lääkäriin.